

Govor gospe Magdalene Tovornik, podpredsednice Slovenske nacionalne komisije za UNESCO (SNKU) in bivše veleposlanice RS pri UNESCO, na nacionalnem odprtju TVU, 10. maja 2013 v Novi Gorici:

Spoštovani, obžalujem, da predsednik Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, prof. Stane Pejovnik, danes ne more deliti svojih misli z vami – kor rektor najpomembnejše izobraževalne ustanove, Univerze v Ljubljani, bi bil prav gotovo najprimernejši slavnostni govornik na današnji prireditvi.

Ker mi žal ni posređoval svojih misli, vas vabim, da skupaj razmišljamo in oblikujemo nekaj sporočil o današnjem dogodku, o današnjem prazniku. Kaj praznujemo in kaj sporočamo?

Praznujemo predvsem spoznanje, da je ZNANJE gibalno vsakega napredka – tako posameznika kot tudi družbe. Znanje je moč, pravi star latinski pregovor – je orodje za osebni razvoj, za razvoj družbe, ki je usmerjena v trajnostni gospodarski razvoj, v zagotavljanje večje socialne kohezije, medgeneracijske solidarnosti, varovanju okolja – z eno besedo, k višji kvaliteti življenja.

Aristotel meni, da – nekako naravno – vsi ljudje težijo k znanju. Staremu modrecu sicer verjamemo, a menimo, da je te težnje vendarle potrebno organizirati, jih hraniti, včasih tudi usmerjati, če naj ZNANJE postane koristno, saj ne smemo pristati na dejstvu, da le veliko vemo.

Prav to nalogo pa opravljate vi, ki organizirano sodelujete v tem projektu – spoštovani koordinatorji, izvajalci, sponzorji ... Cela armada vas je, vojščakov za učenje prav vseh generacij, na vseh področjih in povsod v naši državi, pa seveda tudi v Evropi in v svetu.

Res je, da se v najzgodnejši dobi otrok uči tudi iz radovednosti, saj odkrije, da je z učenjem nekaj mogoče doseči. V šoli se žal prevelik del generacije uči zaradi šole, učiteljev, staršev ... Z leti pa postane vsakomur jasno, da se je treba užiti za življenje, in tukaj ni nobenih omejitev. Pristajam na ugotovitev, da je star tisti, ki se neha učiti!!!

Z znanjem, odkrivanjem, vedenjem torej spreminjamo svet okoli sebe, hkrati pa se moramo spreminjati tudi sami. Tehnološki napredek je tako hiter, da lahko zelo hitro postanemo nepismeni in se ne najdemo v tem novem svetu – tukaj nastopi

medgeneracijska solidarnost, dragocena pomoč mladih, ki je pri nas še posebej prisotna. Res je, da upanje vsakega naroda temelji na ustreznem izobraževanju mladine, vendar je zlasti za majhne narode pomembno, da je vsa družba učeča se družba.

Tukaj nismo sami, Evropska unija je sprejela projekt vseživljenjskega učenja kot enega osrednjih projektov na področju izobraževanja. Letošnje leto je posebej tematsko poimenovano kot Evropsko leto državljanov, posebej posvečeno tudi sodelovanju na področju voda, v ospredju so tudi teme na področju kulturne dediščine ipd. In prav je, da se Slovenija pridružuje tem usmeritvam, kot mlada država se moramo še vedno učiti svojih državljanskih pravic, pa tudi obveznosti in možnosti, ki jih imamo.

Spoštovani, morda ste se med tem razmišljanjem vendarle vprašali – in kaj ima pri vsem tem UNESCO?

Najkrajši odgovor je – zelo veliko! UNESCO je namreč največja svetovna organizacija združenih narodov, ki se posebej ukvarja z izobraževanjem (tisti E v besedi UNESCO namreč pomeni EDUCATION), znanostjo (S) in kulturo(C). Ta organizacija s sedežem v Parizu je dejavna na področju izobraževanja po vsem svetu, na vseh petih kontinentih – še posebej v Afriki, kjer je treba največ postoriti. Z različnimi akcijami 193 članic UNESCO sodeluje pri vzpostavljanju pogojev za organizirano šolanje otrok in odraslih in se pri tem posebej obrača na ŽENSKE, ki so dokazano tudi na tem kontinentu največja gonilna sila pri šolanju otrok. Ena šolana ženska zagotavlja šolanje vseh otrok v njeni družini oz. okolici.

Države v UNESCO sodelujejo preko svojih stalnih predstavnikov - veleposlanikov, pa tudi preko svojih Nacionalnih komisij. Poseben prostor je namenjen tudi civilni družbi, nevladnim organizacijam.

Slovenska Nacionalna komisija pri UNESCO je že vrsto let zelo aktivna, zato smo bili posebej veseli vaše prošnje, da prevzamemo častno pokroviteljstvo nad Tednom vseživljenjskega učenja v Sloveniji Na naši prvi seji Izvršnega odbora, januarja letos, smo to z veseljem sprejeli, in to, kar za dve leti – za letos in tudi za leto 2014! Saj zares verjamemo v ta projekt, predvsem pa v vse vas, ki v njem sodelujete!

V imenu častnega pokrovitelja Vam čestitam k opravljenem delu, želim veliko uspeha ne le v tem tednu, ko se bodo poleg znanih prireditvev odvijale tudi nove, kot je Parada učenja, ampak vse tja do leta 2014, ko se verjetno znova snidemo!

Za konec si ne morem kaj, da ne bi z vami delila osebne izkušnje, ki morda nekaj pove o tem, da smo prevečkrat nezadovoljni s pogoji, v katerih se izobražujemo, saj žal naša država ne deli resnice, ki jo je izrekel Benjamin Franklin, da "investiranje v znanje izplača najvišje obresti".

V letih 2002–2006 sem bila veleposlanica Republike Slovenije pri UNESCO. Ko se je Slovenija odločila, da bomo kandidirali za sedež v Izvršilnem odboru UNESCO, sem obiskala veliko svojih kolegov, veleposlanike držav članic, in jih prosila za njihov podporni glas na volitvah. Posebej se spominjam takšnega pogovora pri veleposlaniku ene najrevnejših držav afriške celine. Sedela sva v lepo opremljeni pisarni, na usnjenih foteljih, in se prijetno pogovarjala. Opazil je, da je moj pogled obvisel na steni, kjer je bila ena edina slika – slika na pol podrte opekaste zgradbe z vidno odpadajočim napisom ŠOLA, pred njo pa kopica slabo oblečenih, bosih otrok in praznih rok. Bral je moje misli in ob koncu pogovora rekel: jaz sem zato tukaj, da to sliko zamenjam – srečen bom le, če bom svojemu nasledniku lahko zapustil fotografijo pošteno zgrajene stavbe z jasnim z napisom ŠOLA, pred njo pa bodo stali primerno oblečeni otroci s šolskimi potrebščinami vred!

Ko sem odhajala, sem sklenila dvoje: da živim v srečni deželi in da je moja, naša ... naloga narediti čim več zato, da bodo tega vsaj malo deležni tudi drugi.

Mislilim, da tako čutite tudi vsi vi – ne učite se le zase, temveč zato, da bi sodelovali pri izboljšanju kvalitete življenja vseh prebivalcev na tem svetu. Je morda lahko kaj BOLJ PLEMENITEGA OD TEGA ?

Hvala vam za vašo pozornost – vaše povabilo mi je v veliko veselje in čast! Iskrene čestitke tudi vsem današnjim nagrajencem!

Magdalena Tovornik